

Норуот күүһэ — көмүөл күүһэ!

ЭНЦИСИАЛИ

• Нам улуунун хаһыата 1935 сыл алтынньы 5 күнүгэр төрүттэммитэ •

1999 с.
Бэс ыйын

1
күнэ

оптуорунньук
№ 68 (8597)

Улуус дьаһалтатыгар

БИИРДИИЛЭЭН ДЬОН БАС БИЛИИЛЭРИГЭР НОЛУОГУ ААҔЫНЫ САҒАЛЫТТАН БЫҔААРАР ТУҔУНАН

Чааһынай дьыалээхтэр уонна БТИ сыананы быспатах квартираларын приватизациялабыт биридиилээн дьоннор-нолуогу төлөөһүнгө куотунууларын туоратар сыалтан манньы дьаһайбын:

1. Намнаары государственной нолуок инспекциятыгар (Гуляева И.Н.) көнүллүүргэ: — СССР Министрдерин Сэбиэтин 1992 с. кулун тутар 30 к. 133-дөөх уураагар уонна Саха Республикатын правительствотын 1994 с. тохсуньу 10 к. 4 №-дөөх уураагар олохтуран биридиилээн дьоннор бас билэр байдарыгар нолуогу түһэригэр манньык схеманы олохтуурга.

Олорор дьыалэр 1 кв.м. орто сыаналара: 1. Олорор оттуллар бэрэбинэ дьыалэрэ 1275 солк.

2. Бэйэтэ котельнайдаах бэрэбинэ дьыалэрэ 1385 солк.

3. Киин иттиилээх бэрэбинэ дьыалэрэ 1353 солк.

— Олорор дьыалэр эбэтэр квартирага БТИ паспортын аҕалан көрдөрүү түмүгэр тахсыбыт ордук төлөөһүнү кэлэр көм суотугар

көһөрөгө, оттон ситэ төлөөбөтөхтөр нолуоктарын схема быһыытынан төлүүхтөөхтөр.

2. Приватизация отдела (Колесов Ф.Е.) уонна БТИ начальнига (Земскова С.С.) нолуок инспекциятыгар приватизацияламмыт квартиралар иэнэрин ыйан туран түһэрэллэригэр.

3. Нэһиликтэр баһылыктара 1999 с. бэс ыйын 18 күнүгэр диэри болдоххо биридиилээн дьон дьыалэрин иэнэрин ыйан туран испииһэги ГНИ-га түһэрэллэригэр.

4. Бу дьаһал 2, 3 пууннарыгар чааһынай олоһор дьыалэр тустарыгар сыһаннаары статистика отделын кытта сөбүлөһүннэрэргэ.

5. Бу дьаһалы улуустаагы хаһыат уонна «Нам» телестудия нөһүгө нэһилиэнньэ истиитигэр таһаарарга.

6. Бу дьаһал туолуутун хонтуруоллааһына Намнаары ГНИ салайааччытыгар, Госналоговай сулууска 2-с рангалаах советнигар И.Н. Гуляевага сүктэрэргэ.

Нам улуунун баһылыга А.Н. ЯДРЕЕВ

Владимир Софронович НОВГОРОДОВ. Нам бастакы нүөмэрдөөх оскуолатын директору производственной уорэдириингэ солбуйааччы:

— «Энциалига» куруук сурутабын, улууска туох-баар буолар сонуну хаһыаттан эрэ билэбит. Сорох күн хаһыат кэлбэккэ хаалар, ол куһаҕан, матырыйааллар үчүгөйдэр.

Бу дьыл нам ыйын 26 күнүттэн «Энциали» хаһыакка сурутуу сыаната сыл акарыгар 85 солк.

Редакция

СОУНТАН СОУН

ИНБЭЛИИТТЭР БАЧЫМНАРА

Модут нэһиликтэри инбэлииттэрин обществота ыам ыйын 25 күнүгэр уопсай муньаары мьтта. Итинэхэ Нам селотугар тутулла турар кырдырастар дьыалэрин тутуутугар көмө оңоруу туһунан боппурус көрүлүннэ.

Ветеринар боппуруоһу киэнник дьүүлэһэн баран дьыалэ тутулуутун биһирээһин биллэрдиэр уонна ким күүһэ кыайарынан көмө оңорорго быһаарыннылар итинэн Нам улуунун бары инбэлииттэрин кинилэр баачымнарын өйүүргэ ыгырдылар.

Хараһынан I группалаах инбэлиит Иван Ильич Жирков модуттар эппит тыллаарын толорооччунан аан бастакынан буолла уонна 100 солк дьыалэ тутуутун фондатыгар укта.

Модуттар маньык үтүө баачымнарын атын да нэһиликтэр инбэлииттэрэ өйүүхтэрэ дьин эрэнибит.

Биһиги информ.

БЭЛЭМНЭРЭ ҮЧҮГЭЙ

Тыа хаһаайыстыбатын министрствотыттан ыам ыйын 19 күнүттөн сааскы халаан уутун бириэмэттигэр Уэдэй нэһиликтэр командировкага сырттым. Улуус дьаһалтата Ядреев А.Н. тыа хаһаайыстыбатын управлениета Бочкарев А.А. сааскы халаан уутугар бөлөмнэни, дьону, сүөһүнү көһөрүү бириэмэтигэр оңоруллан улахан ороскуот тахсыбытка тэрээһиннээхтик ытытылынна.

Уэдэй нэһиликтин дьаһалтата Соловьев М.Д. элбэх үлэни ыппыта өтө көстөр. Миллиция 10 үлэһитэ дьуһурустубата түүннэри күннэри сылдьаннар үчүгэй бэлэмнээхтэри көрдөрүлүр.

Элбэх үлэ ытытылыбытын түмүгэр тустаах дьаһаллар ылылланнар улахан

сүтүк, алдыһыны-кээһини таһаарыллыбата. Кэлэр өттүгэр тэрээһиннээхтик уопсай сүбэһэн үлэлииргитигэр өссө ситиһиилэри баҕарабын.

ВИНОКУРОВ И.Е., т/х ветеринарнай департаментын специалиһа

ЫРААС УУНУ ИИЭХХЭ

Биһиги баччаанга диэри сайын аайы уолан уута буортур буолар Тулдуктан иһэр уубутун ылыбыт. Тулдук уута халан да ырааһырбат. Манна бөх-сыыс, кир-хах мустар сирэ.

Эбэбит эмиэ олус киртийдэ. Дьоллоох Дьокуускайы быйыл-былырын уу куускэ ылан туох баар хойуутунан-убаһаһынан сүүрүк аллара олоһорчулары хатаҕалаата.

Итинэн сибээстээн ыраас уулаах Бардылаах кьөлтөн ууну баһыны тэрийиэрин. Бу күөл урукку өттүгэр элбэх сүөһү турбут фермалара эстэн, уута тоолон ыраас бөрү буолан турдаҕа. Манна филтрдаах носуос туророн, суолу-иһи оңорон аһыыр ууну мантан баһыаха.

Илинэһэр улуустар, онноор Аллара Бэстээх өрүс үрдүгэр олонор Лена уутун испэт эбиттэр. Кинилэр мыраан үрдүнээһи күөлү ыраастаан, күрүөлээн онтон иһэр ууларын ыллаллар эбит.

Биһиги даҕаны нэһилиэнньэ доруобуйатын туһугар кыһанар кэммит кэллэ.

В. КОЛЕСОВ

ТИХЭХ ЧУОРААН

Россия үрдүнэн биллэрриллэбитин курдук, Модут орто оскуолатыгар эмиэ бу дьыл ыам ыйын 25 күнүгэр тикхэ чуораан бырааһынньыга үөрүүлээх быһыыга-майгыга ытытылынна.

Олохтоммут үгэс быһыытынан, бу күн маҕнайгы кылаас үөрэнээччилэрэ Сай-

ына Спиридонова, Вася Попов чуудаар тыастаах алтан чуорааны XI кылаас үөрэнээччилэрэ уһун үйэлэргэ умнубаттарын туһугар чуудаарда тыаһаттылар. Төрөппүттэр бэйэлэрин махталларын, баһыбаларын оскуола коллективыгар тириэртилэр.

Бу күн XI кыл. выпускниктары тэҥэ оскуола алын сүһүбүн бүтэрэр III кыл. орто сүһүбү бүтэрэр IX кыл. үөрэнээччилэрэ элбэх истинг-иһирэх эбэрдэ, алгыс тылларын, сэмэй бөлөхтөрү туттулар. Бырааһынньыктаагы ырыа-тойук дьыалэрэйдэ.

Т.И. ШАПОШНИКОВА

Сааскы ыһыы-99 КҮН-ДЫЛ КҮҮННЭТ

Улуустаагы тыа хаһаайыстыбатын управлениета иһитиннэриитинэн быйылгы сааскы ыһыы бүтэрэ, үмүрүйүө билигин да ыраах.

Ыам ыйын 28 күнүгэр туругунан улуус үрдүнэн 82 гектар сиргэ селиэһинэй, 327 гектарга эбиэс, 165 гектарга туораахтаах культура ыһылынна, 10 гектар сиргэ хортуппуй олоһулунна. Олон туораахтаах культура 574 га сиргэ ыһылынна, ити иһитинэн 222 гааах сире президентскай хаһаайыстыбалар ыстылар.

Ордук тэрээһиннээхтик «Нам» УПК, «Сэргэ», «Сүлгүр» бааһынай хаһаайыстыбалар, «Модут» ГУП үлэһээн иһэллэр. Итинтэн атын хаһаайыстыбалар ыһыы үлэтигэр ыксаабакка олоһоллор. «Кэскил» бааһынай хаһаайыстыбата 10 гектар сиргэ хортуппуй олоһото.

Маньык тэтиминэн бардаһытына ыһааха диэри ыһыы үлэтин кыл-мүчү бүтэрэр кыахтаахпыт.

Биһиги информ.

ЮБИЛЕЙНАЯ КОМИССИЯ ЫҔЫРЫЫТА

Убаастабыллаах Нам улуунун олохтоохторо, тэриилтэлэр салайааччылары!

Эһиги билэргит курдук, бэс ыйын 21 күнүгэр улуус тэриллибитэ 200 сыллаах үөрүүлээх үбүлүүһүн ыһыага буолаары турар. Быйылгы үбүлүүдөөх сылга былааннаммыт үлэлэр үгүстөр, олоһор ыһаах конниттэн саамай суолталааһын Нам улуунун туһунан кинигэ тахсыта буолар. Маньы оңорууга улуус бары нэһиликтэргэ, араас таһымнаах эппиэттөөх үлэһиттэр кыттан суруйуу үлэтэ түмүктэнэн эрэр. Онон кылаас көм иһигэр кинигэ баччааттан күнү көрөрө боһиһаһан, улуус олохтоохторуттан, улахан тутулууга. Ол эбэтэр, үбүлүүһүн боппуруоһа хорук тымыр буолла.

Манан сибээстээн улуус дьаһалтатын коллектива, «Эрэл» УПК, «Ленагаз» ОАО, ветстанция коллектива биридии күннээх, улуустаагы үп управлениета икки күннээх хамнастарын баҕа өттүнэн уктулар уонна атыттары бу дьыаланы өйүүллэригэр ыгыраллар.

Онон, убаастабыллаах улуус олохтоохторо, быйылгы үбүлүүү үрдүк таһымнаахтык, кинигэ дьыалэни таһаарарга бары бири кини курдук сэмэй кылааскытын кыллараргытигэр, өйөбүл буоларгытыгар эрэһэн ыгырыы тиэрэбит.

Улуустаагы юбилейнай комиссия

УЛУУС ЫТЫК СИРЭ

Өбүгэлэрбит саха кинигэ - айылга оҕото дьин мээһэрэ эппэттэрэ. Саха кинигин майгыта-сигилитэ, сирэ-туома айылга сүгүрүйүүттэн төрүттээх. Кини барыта төрөөбүт дьыалэтин-уотун, алааһын ытыктыыр, харыйһыйар, нэһиликтин, улуунун аатынан кини туттар, дьонун-сэргэтин түһэн биэрбэт иннигэр кыһанар идэлээх. Ол курдук хас биридии кини, ийэ, аҕа уустара, нэһиликтэ, улуус дьонно сүгүрүйэр, ытыктыыр сирдээхтэр. Саха омук түүлбэлээн олоһор улуустара үксүлэрэ улуус Ытык сири билэһээн сир-туом туттар буолбуттара ыраатта.

Быйыл биһиги улууспут төрүттэммитэ 200 сылынан сибээстээн улууспут Ытык сири билэһэһин дьин этин кылларбиппит хаһыс да сыла буолла. Ити сир ханна буолуохтааһын тойонноһун саҕаламмыта. Сирдодууну үөрөппит, саха омук сири-туомун боппуруостарыгар элбэх билинни муньуммут, республикатаагы музейнай холбоһук бири туттаах үлэһит, ученай Вильям Федорович Яковлевтыын Ытык сири көрдөөһүнүн дьарыктаммытын уонна бэйэбит тойонноһуммутун дьонно тириэрдиппит.

Ол түмүгэр улуус Ытык сирэ Нам тойон оҕоньор сирэ-уота буолуохтаах дьин түмүккэ кэлбиппит. Үһүэйоннор уонна үөрэтиилэр этиилэринэн нууччалар кэлэһтэрин иннинэ, хоту өттүгэр Бүлүү эбэрэ тийэй, совоуру өттүгэр Улуу Туймаада тийэй, арҕаа былыргы аҕа уустарын барыларын, хотулуу-арҕаа Дьаангы сис хайаларыгар тийэй тайаан сытар сирдэр уустара тойонунан билиммит киэн өйдөөх-санаалаах улуу оҕоньор буолар. Кини бэйэтин олово элбэх сүөһүлээх, сыспай сиаллээх буолан киэн сире тайаан сытар эбит: кини кыстыктара Балыйага, Кыһыл Дэрэбинэ, Ысы Булгуннаах таһыгар, сайылыктара мыраан үрдүнээһи алаастарга Нам алааһыгар, Нам Кураанагар, онтон да атын сирдэргэ бааллар. Ол туһунан Колмогоров В.Е., Замятин Т.И. суруйууларыттан биллэллэр.

Нам оҕоньор кэнниги сыдыааннара нууччалар кэлбиттэрин кэннэ Сивцевтэр дьин араспаанньаланаан сүһүнүнэн улуу өбүгэлэрин сиригэр-уотугар олохсейан олоһоллор. Онон улуус Ытык сирэ Нам тойон олоһор сирэ буолуохтаах. Оннук сириэн Нам оҕоньор

һор хас эмэ төгүллээх хос сирэ, биллиилээх поэт Таллан Бүрө хоһуйбут Ысы Булгуннара буолара сөгтөөх.

Ысы Булгуннаах суолтан арыһый тэйиччи, киэн, көстүүлээх сиргэ турар. Айанньыт анаан-минээн эрэтиийин сөп. Ытык сир дьин - улуу сир. Ытык сиргэ кини мээһэ айдаарбат, бэйэ бодовун тардынан тийэр сирин буолар. Бу сиргэ тийэн аал уоту оттон сир-дойду иччилэрин үрүн илгэнэн аһатан туран сыт таһааран, алгыс тыл этэн, көрдөһөн-ааттанан арчыланан ааһахтааххын. Ытык сире аныгы дьоннор курдук арыһын аһатар саамат. Ытык сире киртиэтэр, бөрү-сыһы муньар, быртахтаан аһар саамат, сыһыскын хомунан барыахтааххын. Айылаах-харалаах да буоллаахына Ытык сиргэ тийэн ээххин этэн көрдөһөн арчыланан бардаһына тумтаммыт санаан төлөрүүүө, өйүн-санаан дьэһкэриэ, ил-эйэ ийэхсэти эңгэрдэһиэ, уоскуйуог, нус-хас буолуог.

Маньык Ытык сирдэр нэһиликтэргэ, аҕа уустарыгар эмиэ баар буолуохтаахтар.

Саха кинигин сахалыы өйө-санаата уһугарыгар, сахалыы сир-майгы олохсуйарыгар, аныгы үйэ айдааннаах дьыалыктара өлөрүү-өлөрсүү, уоруу-халааһын, итириктээн ириини намырырыгар Ытык сирдэр көмөлөстүннэр, араҕаччылаатыннар.

Ытык сир мин санырбынан элбэх тутууну көрдөөбөт. Ысы Булгуннаах үс мастаах остуолба күрүөнөн сахалыы күрүөлээн баран, үрдүгэр бэлиэ туруоруохха, кэлбит кини эрэ барыта дабыан тахсыбат гына булгуннаах тэллэрэр арчыланарга анаан холумтан оңоруохха. Кириэр аан икки өттүгэр Ытык сир дьин тутун, хайдах сир-майгы тутуһуллуохтааһын туһунан сурук бэлиэ туруоруохха. Бу Ытык сире быртахтыыр, куһаҕан санааттан алдытар-кээһэтэр кини баар буоллаһына, дьон-норуот хара санаата иһэрин, кырыһа тийэрин өйдүүх тустаах.

Ытык сирдэр арчыланар көмнэрэ ыам, бэс ыйдара. Ыам ыйын 5 күнэ Нам улуунун Ытык сири арчылыыр бэлиэ күнүнэн анаан улуус дьаһалтата, культурага отдела үлэни ытыталлар.

Иннокентий КРИВОШАПКИН, Россия Журналистарын союһун чилиэнэ

В. РЫКУНОВА

БҮГҮН — ОЮО КӨМҮСКЭЛИН КҮНЭ

Мин «Дьобур» кэтэхтэн математика оскуолатын сага кэрдиис ком ирдэбилгэр сөп түбэһиннэрэн уларытан тэрийэр-гэ этиллээхпин.

Быйыл үөрэх үлэһиттэрин тохсунньутаагы сүбө мунньахтарыгар Республика Президентэ М.Е. Николаев «Тыа сири-нээви оскуола - Саха Республикатын туруктаах буолуутун төрүтэ», — диин тоһоһолоон бэлэтээтэ.

Мин ахсаан учууталынан үлэлээбит 36 сылбын анааран көрдөхпүнэ оро өйө ордук күүсэ сайдар эбит 10-14 сааһыгар. Ити кэмгэ кинини ахсааны элбэхтик суоттатан, ахсаанынан угууан толкуйдуур дьобурун уһугуннарыааха, сайыннарыааха сөп эбит диин түмүккэ кэлэбин.

Ол курдук төрөөбүт Дьааһыбар үлэлээбит Боруулаах уонна Адыаччы аҕыс кылаастаах балтараа сүүсчэкэ эрэ оролоох оскуолаларыттан 1972 сылтан 1986 сылга диэри 36 ором РФМШ-ға үөрэнэн үксүлэрэ үрдүк үөрэхтээх, ол иһигэр 13 математик буолбуттара. Бу оролор ити уончалаах саастарыттан сағалаан араас көрүнгөһөх, утумнаах үлэни ыһтан оскуола үрдүнэн ахсаанынан үлүһүйүү, умсугуйуу тэриллэрэ. Ити сылларга ыһтылыбыт СГУ кэтэхтэн олимпиадаларыгар барытыгар кыттан, республика олимпиадатыгар, РФМШ сайынны лаарырыгар ыһтырыллан, ону таһынан МГУ иһинэн үлэлиир Бүтүн Союзтаагы математика кэтэхтэн оскуолатыгар бириддиэлэн, ордук «Коллективной үөрэнээччи» көрүнгүнэн үөрэнэн кинилэр дьобурдара арыһылыбыта, сайдыбыта.

Оро математиканан ситиһилээхтик дьарыктанарыгар утумнаах үлэ наада. Сылга биридэ ыһтыллар оскуола, улус олимпиадаларыгар үгүс оскуолаларга үлэ кылаас кэмгэ көстүүтү ороулан баран сыйлык агарыгар умуллан хаалар. Утумнаах үлэни буолуон сөп «Дьобур» кэтэхтэн оскуола. Ол гынан баран бу оскуола тыа сири 486 оскуолатыттан быйырынгы үөрэх дьылыгар 5-7 кылаастарга 846 эрэ оро үөрэммит. Ол аата оскуолаттан оротунан 1-2 эрэ оро. Онон саамай дьобурдаах эрэ оролор хабыллар эбиттэр. Ол олох биһиги ирдэбилгэр кыһаан эһиэтээтэбэт.

Өскө «Дьобур» оскуола Бүтүн Союзтаагы МГУ тэрийэр кэтэхтэн оскуолатын курдук «коллективной үөрэнээччи» диин бөлөбүнэн үөрэнэр көрүнгөһө буоллар, элбэх, бағалаах ороно барытын хабаан математиканан сылы быһа дьарыктанар оскуола буолуо этэ.

Итинник санааттан мин иллэрээ сыл «Дьобур» кэтэхтэн оскуолатын салайааччыта п.н. кандидата А.И. Петроваттан бөлөбүнэн үөрэтиини алтыс кылаас оролоругар эксперимент ыһтырылган сағалырга көнүлөспүтүм. Балтараа сыллаах биридэ үлэлээһини түмүгүнэн Антонина Ивановналыын иһинэн үөрэтии бу көрүгэ кинигик тэнийдэһинэ улахан кэскиллээх буолууһу дияттибит.

Онон «Дьобур» кэтэхтэн оскуолатыгар бөлөбүнэн үлэни

«ДЬОБУРГА» БӨЛӨБҮНЭН ҮӨРЭТИИ

хайдах тэрийбиһин билиһиннэрэбин. Быйырын күһүнгүттэн нэдиэлэрэ биридэ, 1 чаас факультатив быһыытынан, алтыс кылааска үөрэтэр 26 оробуттан 13 бағалаахтары мунньан үлэбин сағалаабытым. Бастагы сорудагы быһаарсан суоттатан баран бирид уопсай үлэни, бары оролорунан бирид ахсаан суотун суруйтаран, толорон «Дьобурга» ыһтыллытым. Ону таһынан, хас бирид оро бэйэтэ толорбут үлэтин хомуйан ылан баран, уопсай үлэлэрэ бэрэбиэркэлэнэн кэлбитин кэннэ, бэйэм сыналаабытым. 12 толорбут ороботтон 9-ға эрэ кирири баллы ситиспитэ. Ол гынан баран дьарыкка бары сылдыбыттара. Өскө 2 оро эһи кэлбитэ. Сыл бүтүүтэ үс үлэ түмүгүнэн уопсай үлэлэрэ уонна 3 бастыггар 162,5 баллы ыһтыллар. Дьарыктаммыт 15 ороботтон сүүстан ордук баллаах 11 оро кэтэхтэн оскуола алтыс кылааһын бүтэрдигит дияттибит.

Быйыл, дьарыктанан бағалаах өскө 2 оро эбиллэн, 17 оро нэдиэлэрэ 2 чаас факультатив суотугар дьарыктыбын. Бастагы сорудахха 13 оро 50-тан ордук баллы ылла.

«Дьобур» КМО-гар 5-7 кылааска эрэ үөрэнэр оролор буолуо дуо, улахан да оролор, учуутал көмөлөгө-салалтата суох кыһаан үөрэммиттэр. Онон учуутал 1-2 дьобурдаах ороно кытта дьарыктанарын онугар, бағалаахтары барытын кылаастарынан түмэн үөрэтиин сөп. Аны туран ол 1-2 кэтэхтэн үөрэнэр оро кылааһы наһаа куотан, оролортон таһыма сыл аайы улам үрдэн, учуутал үлэтигэр ууеуттары үөскэтэр. Оттон кылаас ороботун үксэ КМО-ға үөрэнэр буоллагына кылаас бүтүүнэ ордук үрдүк кэрдиискэ тахсарын бу таблицаттан көрүөххэ сөп:

Кыл	Үөрэх дьыла	Оро ахсаана	КМО үөрэнэр	математикаға «4», «5» сыанаға
5	1996-97	25	10 оро 40 %	15 оро 60 %
6	1997-98	26	15 оро 58 %	20 оро 77 %
7	1998-99	24	17 оро 71 %	21 оро 87,5 %
				геометрия 19 оро 79 %

Бу ороботтон быйырын улус олимпиадатыгар 2 оро мистэһэлэспитэ. Быйыл 8 оро улус тэрийэр «Дьобур» математикаға уонна физикаға кэтэхтэн оскуолатыгар үөрэнэллэр. Мат-

бойга улуска бастаатылар уонна олимпиадаға мистэһэлэспит 2 оро улус хамаандатыгар киирсэн республика «Дьобур» фестивалыгар кытыннылар.

Мин санабар оролор саамай улахан ситиһиллэрэ диин кинилэр математиканы сөбүлээтилэр. Ахсааны суоттууртан саллыбаттар, кыһаахпыт диин эрэллээхтэр, ол туоһунан быйыл Сорос олимпиадатын I туругар 3 оро, II туругар 14 оро кыттыбыта буолар.

Уопсайынан үгүс оро математиканы кыһабатын бирид төрүөгэ кинилэр куттаналларыгар онно эһи ороно төрөппүт «Кини бэйэм курдук математика суох» - диин ороботун эрдэ дьулатан кэбиһэрэ. Оттон бу ороботун ийэ-аға буоллахтарына бэйэлэрин ороботун математикаға угууохтара, кинилэри кыра эрдэхтэриттэн ахсаан суоттуурга эрчийээхтэрэ дии саһыбын.

Оролор математиканан эһи дьарыктаммыттар кинилэр идэлэрин талалларыгар кизг суолу арыһыа. Уопсайынан олохторун сөптөөхтүк дьаһанан дьиз-кэргэттирин олоғун сааган тэрийэр дьон буолалларыгар көмөлөһүү диин эрэнэбин.

Бөлөбүнэн үөрэтии ордук тыа ороботугар наадалаах, биһиги ороботубт бэрт сытыгыттык толкуйдаан «чап» гыннарбыт суоттары быһаарары, ордук суруйары, биллэ ыарырағаллар. Бөлөбүнэн үөрэтэргэ оролор бэйэлэрин суоттары быһаара, көмүскүү үөрэнэллэр. «Сүгэ хоппотоғун сүбэ хотор», — куолаан сөптөөх тылы, төрөөстөөх ньымаһы тобула үөрэнэллэр.

Ханнык да дьарык саамай көрө күрээр буолар. Күрэхтэһи ороно угуйар, кыһааһы кыһаттыыр. Ол иһин КМО сорудахтары толорууга ким ханнык ахсаанынан суоттаабытты тупса илиискэ сурууан кабинетка ыһаан туруорабын. Оролор ааттары утары «+» бэлиэ туруон наһаа бағараллар. Ханнык эмэ ахсааны ким эрэ суоттаабытын билэн, «Ол аата мин да кыһаахпын сөп» - диин эрэл үөскөтөн туруулаһан суоттууллар. Маны таһынан оролор бэйэ-бэйэлэригэр көмөлөсүһэр, быһаарар, сүбөлөһөр буолан улам иллээх буолан иһэллэр.

Онон бөлөбүнэн үөрэнэр оролор үлэлэрин учууталлар бэйэлэрэ бэрэбиэркэлиир буоланнар КМО салалтата уопсай үлэлэри эрэ бэрэбиэркэлэнэн үлэтэ улаханник чапчири кыахтаах. Ол онугар кинилэр оролорго ахсаан суоттуу үөрөнөргө ыһылы-кэрдий пособиелары, оттон учууталларга эмээ методическай көмөнү онорон туһалара өскө улаатынан сөп.

КМО үлэтэ улам сайдан, кизг далааһыннаах буолан, ороботубутун, ханнык да кытты сир кыра оскуолатыгар үөрэнэллэриттэн тутулуға суох, сайдыылаах, үөрөххэ тардыһар, олоххо бэлэмнээх буолалларыгар ороула-көмө улахан буолуо диин эрэнэбин.

Акулина КОЛЕЦОВА,
I Хомуустаах орто оскуола

Александра Ильинична Колесова «Энсиэли» хаһыакка куруутун бэчээттээр, аабааччыларга кэрэхсэтэр автордартан биридэстэр этэ. Биһиги бүгүн кинини кэрэхсэтэн бүтэй кыстатыатын бэчээттибит.

Айар үлэ бар дьону түмэр көстүбөт уах буолар диин билиилээх В.А. Сухомлинскай эһитэ. Кырдыга да, көрө эйгэтигэр үтүө дьон үлэлиилэр. Учуутал билииттэн, дьобуруттан, талааньыттан оро-аймах көрөбү, сағаға тардыһар. Сир-сир аайы бэйэлэрин талан ыһыт идэлэрин өйдүүн-саһааһынын, дууһалынын тартаран, абылатан үһүн сылларга айымьылаахтык үлэлиир оро айар коллективтара сылааһы үксээн иһэллэр.

Ол сабыдыалынан Нам улусуугар 1960 с. композитор Захар Винокуров аатынан оро музыкальнай оскуола аһыллыбыта буолар. Бастагы директор Иван Афанасевич Бубякин. Оччотоогу саха селиһнэтигэр культурнай олох музыкальнай оскуолаттан саған, Нам улусун культурата сайдарыгар дьовоннай-эстетическай иитиини бу оскуола учууталлара күнү-дьылы аахсыбакка, үлэ үөһүгэр, күн бүгүнүгэр диэри музыканы, искусствону өйгө-саһааға хаалларан үтүөгэ уһууан кэллэхтэрэ.

Манна оро ахсаанынан буолбакка, үгүс үөрэммит оролор олоххо наадалаагы ингериммиттэрэ, музыкант да буолбаттар үгүс туһалаары, кылаабынаһа, көрөни өйдүүргэ уонна сыналлырга үөрэммиттэрэ.

Бу оскуола үлэтэ-хамнаһа улуска эрэ буолбакка, республикаға бирид үчүгэй үлэлээһинэн биллэр. Онон төһүү күүс педколлектив буолар.

Тус бэйэм үһүс ором бу оскуолаға үөрэнэр. Ордук бодурусут, элбэх субөни-аманы ыһыт, махтана саһыыр оччотоогу салайааччыларынан В.Г.Свешникова, Т.А.Гурьева, учууталлар З.З.Винокуров, И.А.Парников, О.М.Граздовская, Н.Н.Пестряков, Р.В.Дьяконова, З.Н.Атласова буолаллар.

Ороно эстетическай иитиигэ бастагы кыһаты төрөппүт биридэр, ороно кыра саһыттан дьобурун кэтээн көрүү түмүгэр үөрөххэ, үлэбэ, музыкаға, спортка, билиигэ-көрүүгэ, обществова сыһыанна, норуот муудараһыгар угуйар.

Маны барытын дьиз көргөн туруктаах буолууттар төрөппүт иилиир-сағалыыр. Ону таһынан билиилээх педагогтар этэллэри-

нэн, ороно дьиз көргөнгэ иитиигэ дойдуга үс институт үлэлиир—оскуола, төрөппүт, общественнай тэрилтэлэр (онон үөрэх тас өттүгэр дьарыктыыр түөлбөлөр, спорт дьыалар, театрлар, музыкальнай оскуолалар, интэрэстэринэн кулуунтар о. д. а.). Хас бирид төрөппүт, иитээччи, учуутал оро уйулратын уһугуннарыааха, сайыннарыааха, чочууохтаах. Бирид холубар аралыам этэ. К.С.Чиряев «Аһаастык көпөстииххэ» диин бэйэм кинигэтигэр оччотоогу үөрөбү суох саха эмээхсинин сизнэ иһит хомуйа сылдан ньуоска-

тэрин иһити охсон араас тыаһы таһаарар идэлэммит. Сизнэ «иһит эрэ эбээ, музыка» дии-дии чобулуучу көрбүт. Эбээ музыканы ыһыран бэрэбиэркэлэспит. Музыккант «сизни иһит дьобурдаах эбит» диин быһааран биридэбит. Эбээ аны сизнин кун аайы музыкальнай оскуолаға таһааччы буолбут. Оскуола аанын аһаат олох атын эйгэ—көрөни кэрэһилиир саха композитордарын, мелодистарын айымьыларын алыһтаах дордоно ыга куусупт, сизн оро кутун-сүрүн туһупт. Музыкальнай оскуола олоххо үктэнэргэ хайдах курдук улахан суотталааһын кырдыаһа эбээ холубура туоһулуур.

Хайа бағар омор ыччата үүнэр сайдар үтүө үгэстэри үкэстэр, инникигэ кэскиллээх, тускулаах үлэни ыһтар. Ол бирид туоһунан бу оскуола кизн туттар коллективинан оро народнай инструменттарын оркестра буолар диятэххэ кини алғаһаабата буолуо. Салайааччы, бу оскуола выпускнига, билиитин-көрүүтүн, сыратын биридэн үлэтигэр бэриниилээх учуутал быһыытынан төрөппүттэр уонна кини илитин иһинэн үөрөнөн бүтэрибит, үөрэнэ сылдар оролорго итинник үрдүк сынабылы биэрэллэр. Николай Николаевич Пестряковка

үөрэммит оролорго ахталларынан, «оркестр коллектива 1983 с. тэрил-либит, ол тухары оролор бүтэрэн баралларын, саға састаап үөрэнэ-эччилэр кэлэн биэрэллэрин үрдүнэн, оркестр коллектива профессиональнай таһымын иһити-бакка иһэр. Ол сүрүн төрөтүгүнэн учуутал бэйэтигэр уонна үөрэнээччилэригэр ирдэбилэ, эһиэтиһинэ, бэйэ-бэйэни өйөһүү, учуутал дьобура буолар. Ол, биллэн туур, биһиэхэ, оролорго, кырата суох тиксэрэ, үөрөхпит таһынан туһалааһынан дьарыктаммыпыт билигин эргиллэн көрдөххө музыканы эрэ

кытта араас омок дойдурарыттан кэлбит бэрэстэбиитлэридин бирид сценара тахсан күн көрсүбүттэрэ. Саамай үлэ-хамнас тахсылаах сылларынан 1987-90 сс. буолаллар. Үөрэммит оролор кэспиллэринэн 1991, 1993, 1999 сс. оротунан сүүрөөччү, оҕучча араас концерттарга кытталлара. Онон Саха сири, кэлин Россия үтүөлээх аргыстарыгар Семен Окунешниковка, Марина Поповаға доғуһу-оллааһын үөрэнээччилэр өйдөрүгөр букатын хаалла.

Оркестр коллектива бэйэтэ эрэ үлэлээбэт. «Мичээр» оро үгүсүтүн на р о д н а й коллективин кытта бэрт айымьылаахтык үлэлиир. Кинилэр оркестрынан доғуһуолла-тан элбэх үгүсү музы-

кытта араас омок дойдурарыттан кэлбит бэрэстэбиитлэридин бирид сценара тахсан күн көрсүбүттэрэ. Саамай үлэ-хамнас тахсылаах сылларынан 1987-90 сс. буолаллар. Үөрэммит оролор кэспиллэринэн 1991, 1993, 1999 сс. оротунан сүүрөөччү, оҕучча араас концерттарга кытталлара. Онон Саха сири, кэлин Россия үтүөлээх аргыстарыгар Семен Окунешниковка, Марина Поповаға доғуһу-оллааһын үөрэнээччилэр өйдөрүгөр букатын хаалла.

Оркестр коллектива бэйэтэ эрэ үлэлээбэт. «Мичээр» оро үгүсүтүн на р о д н а й коллективин кытта бэрт айымьылаахтык үлэлиир. Кинилэр оркестрынан доғуһуолла-тан элбэх үгүсү музы-

нан сылдар кинини, кырдыга, бэрт аһыры көрүстүм, биллим.

Күн бүгүнүгэр диэри бу икки улахан коллектив бэйэ-бэйэлэрин толорсон үлэлэнэн кэллилэр. Творческай үлэбэ үһүн-хатан элбэх ыччаты дьовоннай өттүнэн иһитэн, сайыннаран олох суолугар аһаардылар. Бу коллективтар 1991 с. Туваға баран кизг биридэбили ылан үрдүк ситиһиллээх эргилилэбиттэрэ. Кэлин республика 12 улусун араас нэһилиһиннээх пууннарыгар Александр Николаевич туруорбут үгүсүлэрин оркестр доғуһу-олуан гастролга сылдан бэйэлэрин талааннарын көрдөрдүлэр.

Элбэх жанр холбонууттан айымьыны ис хоһоно арыллар. Музыканы, үгүсүтү туруоруу уонна ону суруйууну искусствоға саамай уустук көрүнгүнэн аағабын. Ону олоххо киллэрии, оро этигэр-хааныгар иһигэри, аны көрөөччүгэ итэ-этиилээхтик тириэрдии бэйэтэ тупса суоллаах-иһтээх.

Иван Бубякин автордаах, Николай Пестряков оро народнай оркестрыгар тупсаран оноруутугар А.Н.Окоемов «Таба күрээр» үгүсү туруорбута оннооҕор омок дойдурарыгар кизг биридэбили ыһыта. Ханнык төрөппүт, иитээччи, учуутал, салайааччы, улус олохтооҕо үөрөбүт, кизн туттубат буолуой маннь коллективинан.

Николай Николаевич сайдар оро народнай оркестрын коллектива бу күнүгэр өскө бирид үөрүүлээх сонунан кынаттанан кэллэ. Дьобуускай куоракка муус устар ыйга композитор Г.Григорян 80 саһаһыгар аналлаах үөрүүлээх нэдиэлэбэ кыттан дипломант аатын ыһыта, жюри председателэ Г.Кришопако бу оркестр үлэтин үрдүктүк сыналаан тус бэйэтэ илии баттаан диплом туттарбыта. Бу оро сыһыгар, улусупт 200 сылын туоларыгар уонна улус музыкальнай оскуолатын үлэтигэр бэртээхэй бэлэһин буолар.

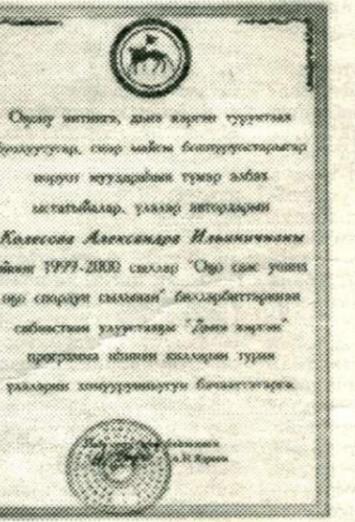
Онтон биһиги, төрөппүттэр, аһыгы сайдылаах үйэбэ оро дьобурун сайыннарар, ону олоххо ситимниир аналлаахпыт. Онон төрөппүттэр бу ситиһиллэртэн астынан туран Николай Николаевичка махталбытын тиэрдэбит. Үтөнү бағар дьон этэллэринэн, сиргэ туох баар кэрэ—кунтэн, туох баар үчүгэй—киһиттэн. Инникитин да сонун айымьыларынан үөрэтэр оролорун куорсун аһынан улус дьонун-сэргэтин үөрдэ турун.

А. КОЛЕЦОВА

КЭРЭБЭ, ҮТҮӨБЭ УҢУЙАЛЛАР

Чорук иһитигэр, дьиз аһытан туруулаах бөлөбүттэр, оро иһитин бөлөбүттэригэр ороно куруулааһын түмэр элбэх кыстатыбалар, улааһа интэрэстэрин Колесова Александра Ильиничнаны иһитин 1999-2000 сыллар «Оро сак уонна оро сөптөөх сыһынан билиирдэригэр» сөбүстөөх үлэтигэр «Дьиз аһыт» программасын иһитин коллективин түмэр улааһын хомуустарыгар бэлэһиттэрэ.

катын суруйбуттара. «Мичээрдэр» ситиһиллэрэ Намнаагы музыкальнай оскуола оро народнай оркестрын ситиһитэ диятэххэ омуна суох буолуо. Ол туһунан ансамбль салайааччыта А.Н.Окоемов республика хаһыатыгар маннь суруйбута: «Кини олоҕор билибэтинэн-көстүбэтинэн үчүгэй дьайыһы онорор үтүө санаалаах, ыраас дууһалаах дьон баар буолаллар, тус бэйэм айар үлэбэр бирид үтүөкөн сүбэһит, музыкальнай оскуола преподавателин Н.Н.Пестряков аағабын. Мин кини курдук дьиннээх искусствоға аһара бэри-ниилээх, ол туһугар этинэн-хааны-

ОЛОХ ПЕДАГОГИКАТА

Муус устарыйга I Хому-стаахха «Алгыс» культура уонна педагогика киинин библиотекатын саалатыгар элбэх киһи муһунна. Бүгүн манна Орохутаабы норуот педагогикатын музейын тэрээһинтэ улуус педагогикатын этнопедагог Константин Спиридонович Чирьев «Олох педагогиката» кинигэтигэр аналлаах ааҕааччылар конференциялары ытыллар. Конференция ситиһилээхтик барытар оскуола коллектива, олохтоох библиотека үлэһиттэрэ эрдэттэн былааннаан тэрийбиттэр, бэлэмнээбиттэр.

«Олох педагогиката» кинигэ Россия айымньылаах педагогикатын Академиятын академига К.С.Чирьев 50-тан тахса сыллаах общественнай-педагогическай олохун устатыгар оноһуллубут бэлиэтэһиннэрэ, ахтылар, ыстыгыталаара, кэпсээннэрэ киирибиттэр. Учууталларга, иитээччилэргэ, төрөппүттэргэ уо. д. а. ааҕааччылар киэн арангаларыгар ананар.

Конференцияда кытта ыраахтан-чугастан К.С.Чирьев үлэһиттэрэ, кинигэ геройдара ыгырыллан күндү ыалдыт буолдулар: Портнягин Иосиф Семенович — педагогическай наука кандидата, СГУ пединститутун доцента, Саха сиринээри норуот педагогикатын ассоциациятын правлениетин солбуйар председателэ, Васильева Федора Алексеевна — доҕоро, кэргэнэ, Орохутаабы норуот педагогикатын музейин директора, Протопопова Нина Иннокентьевна — Россия журналистарын Союһун чилиэнэ, «Каскил», «Юность Севера», «Учуутал арҕыһа», «Учительский вестник» хаһыаттар холбоһуктаах редакцияларын кылаабынай редактора, Угарова Варвара Николаевна — «Каскил» хаһыат корреспондента, Быкалырова Дария Алексеевна — биер дойдунулааҕа, Россия потребкооперациятын туйгуна. Маны таһынан автор улахан доҕоро, филологическай наука кандидата Георгий Романович Кардашевскай кыргытара Галина Георгиевна Алексеева, Альбина Георгиевна Фомина, Ефросинья Георгиевна Кардашевскай, кутуоттара Алексеев Дмитрий Федотович, Фомин Владимир Семенович, К.С.Чирьев доҕоро Мария Константиновна Баишева, Галина Константиновна Ноговицына, Александр Константинович Чирьев, Иван Константинович Чирьев, кийиитэ Алдана Игнатьевна Чирьева, сиэннэрэ, хос сиэн кэлбиттэр.

Кэлбит ыалдыттары, конференция кыттыылаахтарын «Мичээр» үгкүү ансамбл, 4 «а» кылаас коллектива эбэрдэлээтилэр. «Олох педагогиката» — билигин кэм ирдэбилэ дьон дакылааты уонна үөрэнээччилэрэ сцена оонньоон көрдөрдүлэр. Түмүккэ конференция сүнньүнэн туһаннаах уураах ылыһынна. Ыалдыттар, автор оҕолоро ааҕааччылар конференцияларын тэрийбит оскуола коллективтар, «Алгыс» культура уонна педагогика киинин үлэһиттэригэр, төрөппүттэргэ, оҕолорго улахан махтаныйлар, К.С.Чирьев айымньылаах үлэтин түмүктэрин киэн эйгэтигэр тиэрдиигэ утумнаах үлэ манна ытылларын өйүүллэрин уонна биһирээллэрин эттиллэр. Ылыһыһыгы үөрэх сылыгар бастакы үлэ — этнопедагог К.С.Чирьев педагогическай айымньылары дьон төрөппүттэргэ аналлаах научнай-практическай конференция ытыллыбыта. Манна историческай наука кандидата К.Д.Уткин, поэт Семен Руфов кыттыһыны ылыһыттар. Оскуола социальнай педагогтара Данилова С.Р., Новгородова М.Е., Алексеева Т.А. тэрийэн-салайан ытыллыттар. Инникитин да бу үлэ салҕанан ытыллылар былааннаан.

Кинигэ тула санаа атаһытаһыта олус сэргэхтик барда, ыалдыттар интэриэһинэй кэпсээннэрэ, автор туһунан истин ахтыылары, кинигэ махталлара этилиннилэр. Оскуола үөрэнээччилэрэ Саргы Азарова, Леня Посельская, Надя Свинобова бэйэлэрин санааларын оҕолуу ис сүрэхтэриттэн кэпсээтилэр. Кэпсээтигэ учууталлар Дьяконов М.Н., Федотова Ф.Я., Иванов И.И., Алексеев И.Н., Степанова Л.Н., Орлова Я.П., Жиркова Н.Д., Колесова А.П. тыл ээтиллэр. Кинилэр бэйэлэрин этилиэригэр бу кинигэ сүрдээх интэриэһинэйин, тыла-өһө кимикээ барытыгар тийимтиэтин, дириг ис хоһоонун, киһини элбэххэ үөрэтэрин, сүбэлиирин, өйдөтөрүн, толкуйдатарын бэлиэтээтилэр, оҕо иттиитин боппуростарыгар санааларын үлэһитинилэр. Автор бу кинигэтигэр

«Манньыктар эмиз баар буолааччылар» дьон раздельгар дьэ кэргэн педагогикатыттан кэрчик кэпсээннэр бааллар. Мантан хас да кэпсээни оскуола үлэһиттэрэ уонна үөрэнээччилэрэ сцена оонньоон көрдөрдүлэр. Түмүккэ конференция сүнньүнэн туһаннаах уураах ылыһынна. Ыалдыттар, автор оҕолоро ааҕааччылар конференцияларын тэрийбит оскуола коллективтар, «Алгыс» культура уонна педагогика киинин үлэһиттэригэр, төрөппүттэргэ, оҕолорго улахан махтаныйлар, К.С.Чирьев айымньылаах үлэтин түмүктэрин киэн эйгэтигэр тиэрдиигэ утумнаах үлэ манна ытылларын өйүүллэрин уонна биһирээллэрин эттиллэр. Ылыһыһыгы үөрэх сылыгар бастакы үлэ — этнопедагог К.С.Чирьев педагогическай айымньылары дьон төрөппүттэргэ аналлаах научнай-практическай конференция ытыллыбыта. Манна историческай наука кандидата К.Д.Уткин, поэт Семен Руфов кыттыһыны ылыһыттар. Оскуола социальнай педагогтара Данилова С.Р., Новгородова М.Е., Алексеева Т.А. тэрийэн-салайан ытыллыттар. Инникитин да бу үлэ салҕанан ытыллылар былааннаан.

**М.ИВАНОВА,
Юра ОШПОЕВ,
I Хомуस्ताах орто оскуола.**

«СУЛУСЧААН» ЛААҔЫРГА

Мин сайын «Сулусчаан» лааҕырга сылдыһыбытым. Онон редискаҕа, сибэккилэргэ, горохха, луукка, моркуопка, помидорга, одурсуга, хортуппууга уу куппуупт. Биһиги алтыа буолан биер этэрээккэ сылдыһыбытыт. Командирбыт Ощепкова Саргылаана дьон. Биһиги этэрээпит аата циния дьон сибэкки аатынан. Биһиги эгин араас оонньоулары оонньообуппунт. «Көрдөөх стартар», «Дьикти хонуу», «Сулустаах чаас», «Милиция-шпион», субуота аайы дискотека буолалара. Туойунан араас оонньоулары оҕорбуппунт. Уруһуй конкурстара буолбуттара: «Самаан сайын», «Сөбүлүүр остуоруйам», өгнөөх кумааһынан кырылан «Муора», «Джунгли», «Кумах куйаар», «Тыа» оҕорбуппунт. Воспитательбыт Тамара Николаевна «Майа сайына», «Оҕо саас», «Хаар үгкүүтэ» үгкүүлэри, араас ырыалары, хоһооннору үөрөппитэ уонна саҕа дэриэбинэ олохтоохторугар концерт көрдөрбүппүт. Араҕас звенотун отчуттарыгар эмиз концертаах сылдыһыбытыт. Холлубут күөлүгэр, Эбэр, Таһыс уутугар сөгүөлүүр наһаа үчүгэй. Өссө араас отторо, сибэккилэри хомуйан, хатараан гербарий оҕорбуппунт. Лааҕырдэ дьон мин сөбүлүүр сирим. Лааҕырга биһиги этэрээпит иккис миэстэ буолбута. Аны сайын лааҕыр үлэһиттэринэ эмиз сылдыһым этэ.

Даша ПОСЕЛЬСКАЯ, 4 кылаас, Салбан

ДОЙДУБУТУН ТАПТЫАХ ТУСТААХПЫТ

Ханнык баҕарар дойдуга кини историята алааста, балаһантан саралаанар. Онон биһиги улууспут баайын, дьонун олохун билиэхтээхпит. Биһиги дойдубут олус көрө айыллылаах, элбэх араас мастардаах, кыыл-көтөр да элбэх. Нам хаһан, хайдах үөскээбитэй? Былыр-былыр биһиги эһэлэрбит, эбэлэрбит Байкал дьон ырыых-ыраах сытар күөл таһыттан кэлэн аҕа уустарынан араасхан олоһубуттар. Сахалар сайыннын оттоон ынах, сылгы иитэллэрэ.

1632 сыллаахха ыраах согурууттан Петр Бекетов дьон салайааччылаах казактар 40-чэ киһилээх этэрээттэрэ кэлбит. Кинилэр билигин 2 Хомуस्ताах сиригэр Буойун дьон уучасткага үс ый иһинэн кириэппэс туһунттар. Кинилэргэ сахалар көмөлөспүттэр. Намнар биер кинээстэрэ Мымах дьон өйдөөх, баай киһи нууччаларга көмөлөспүт. Мымах кинээс аҕата Нам дьон оронньор эбит, ийэтэ Үүнэй дьон ааттаах эбит. Ол Нам дьон оронньор аатынан биһиги оройуоммут ааттаммыт. Нууччалар кэлиэхтэриттэн сахалар олохторугар улаһыны киириит. Оройун киһи Кюонга-Кириэс дьон ааттаах. Манна 4 кылаастаах оскуола аһаллыбыта. Бу оскуола биһиги чулуу дьоммут Максим Кирович Аммосов, Илья Егорович Винокуров уонна да саха баһыт, өйдөөх уолаттара үөрэммиттэр уонна кэлин советскай былааһы олохтообуттар, баайдары утары охсуппунттар. 1799 сыллаахха Нам улууһа тэриллибит, онон быйыл улууспут 200 сыла туолар. Онтон Никольскай дэриэбинэтигэр 190 сылааҕа нууччалар кэлэннэр сахалары бурдук ыһыһытыгар үөрөппиттэр. Биһиги улууспут бэрт кини историялаах, кэрэ айыллылаах, үтүө-мааны дьоннордоох. Ону биһиги биллэхтээхпит, дойдубутун таптыах тустаахпыт.

*Люда НИКИФОРОВА,
Нам 1-кы сүһүөх оскуола, 3 «а» кылаас*

ЭНСИЭЛИ ХОЧОТО

Энсиэли хочото Эчи үчүгэйин, Кыраһабайын Көрөн уруһуйдуубут. Күһүнэ кэлэриңиз Энсиэли хочобут Баайын көрөн Ымсырабыт. Ол иһин Саха бэйэтин Дойдугун Таптыахтаах.

Влада СИВЦЕВА, Нам 1-кы сүһүөх оскуола, 2 «а» кылаас

САХАМ СИРЭ БАРАХСАН

Сахам сирэ — кини кыраай, Араас дьикти көстүүлээх, Кустук мааны ойуулаах Сахам сирэ барахсан. Хойуу оттоох ходуһалардаах, Дьоһун-мааны дьоннордоох, Хара-маган ынахтардаах Сахам сирэ барахсан.

Бу уйга улуус оскуола-ларын алын кылаастарыгар оҕо тэрилтэлэригэр «Төрөөбүт улууспут устун айан» дьон оонньоу-күрэхтэһии ытыллына. Бу күрэхтэһии улуус тэриллибитэ 200 сылынан, оҕо сыла уонна оҕо спордун сылынан сибээстээн оҕолорго төрөөбүт улуустарын историятыгар, киһи олоҕор интэриэстэрин үрдэтэр, билиилэрин хаҕатар сыаллаах-соруктаах ытыллына.

Күрөгэй чычыахтардаах, Мааны көтөр туруйалаах, Көмүс хатырыктардаах күөллэрдээх Сахам сирэ барахсан.

Боря ЕМЕЛЬЯНОВ, Нам 1-кы сүһүөх оскуола, 3 «а» кылаас

ЧОРООН

Толору кымыстаах Саха чороону, Ойуулаах-бичиктээх Саха иһитэ. Киэн истээх Устаттаах, Чочуонай таһаалаах Саха дьонун чороону.

ХААР УУЛУУТА

Күн тыган хаарбит уулунна Хара сир тахсан ньургуннар үүнүлэр Хаар ууллуута үчүгэйин Сылаас кэмнэр кэлиилэр, Сотору самаан сайын сатыылыаҕа, Оҕолору үөрдүөҕө. **КОНСТАНТИНОВА Аня, 8 «б» кылаас, I Хомуस्ताах орто оскуола**

ТУЛААЙАХ ТУРУЙА

Төрөөбүт алааспар Иһиттим арай мин Тулаайах туруйа Туруктуур хаһытыын.

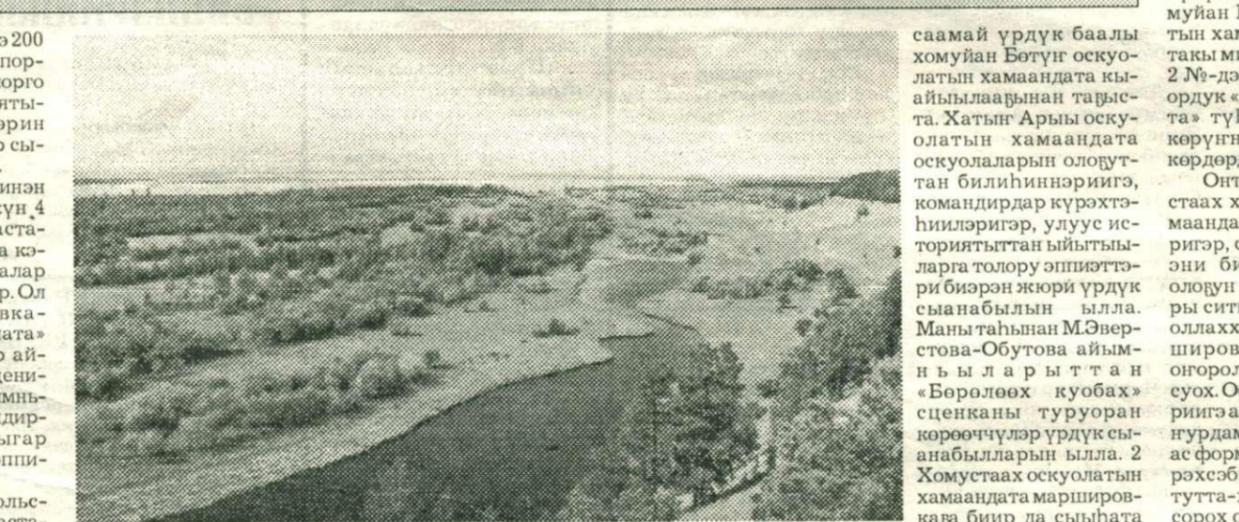
Аһына санаатым Сүтүктээх сутаны, Бэйэтин көрөөрү Көрдүүбүн халаанга.

Киэн урсунга бэлиэтик Харааран көстөбүн, Санаага суохтук сапсынан Бытааннык көтөбүн.

Тыһынаах өлүк буолан Тулааны көтөбүн Өр сыла көрөстөннэр, Доҕорун аһыан.

Эрэйгин үлэстэ Атаара көрөбүн, Соҕотох тураммын Сайыһа хаалабын. *Варя ЕГОРОВА, Көбөкөн*

ТӨРӨӨБҮТ УЛУУСПУТ УСТУН АЙАН

үчүгэй бэлэмнээх өтө көстөр. Оскуолаларын туһунан киэн ис хоһоонноохтук билиһиннэрдилэр, сахаларга бурдук ыһыһытын саҕаланытын туһунан олус үчүгэйдик, көрөөччүгэ тийимтиэ гына туруордулар. Иккис күн барыта 6 оскуола: Хатырык, Хатын Арыы, 2 Хомуस्ताах, Бөтүг, Модут, Затон орто оскуолаларын хамаандалара күрэхтэстилэр. Иккис түөлбөҕө ордук Бөтүг, Хатырык, 2 Хомуस्ताах, Хатырык оскуолаларын хамаандалара үчүгэй бэлэмнээхтэрин көрдөрдүлэр. Хатырык оскуола-

таах «Саһарга» уонна Нам 1-кы сүһүөх оскуолатын «Кэнчэри» оҕо тэрилтэлэрин хамаандалара буолаллар. Бу бөлөхтөргө бары түһүмэхтэргэ үрдүк бааллары хомуйан Нам 1-кы сүһүөх оскуолатын хамаандата эрэллээхтик бастакы миэстэҕэ таһыста. Онтон Нам 2 №-дээх оскуолатын хамаандата ордук «Төрөөбүт түөлбө оскуола» түһүмэххэ уонна фольклор көрүнгэригэр үчүгэй бэлэмнээһин көрдөрдө. Онтон иккис миэстэҕэ I Хомуस्ताах хамаандата таһыста. Бу хамаанда ордук фольклор көрүнгэригэр, сценка туруоруутугар, бэйэни билиһиннэригэр, оскуола олохун историятыттан кыайылылары ситистэ. Уопсайынан ыллар буоллааха, сорох хамаандалар маршировкаҕа элбэх сыһыналары оҕороллор, биер тэг формалара суох. Оскуола туһунан билиһиннэригэр анардас кэпсээнинэн эрэ мунгурдаммакка, көрдөрөр атын араас формалары тутталлара олус көрөхсө биллээһин, сценкаларга оҕо тута-хапта сылдыһытын таһыма сорох оскуолаларга өссө да намыһаһын бэлиэтиэххэ наада. Түмүккэ кыайылаахтары уонна бары кыттааччылары ситиһилэринэн эбэрдэлибит, инникитин өссө үрдүк таһымга тахсан республикатаағы оонньоуга бэйэлэрин улуустарын көмүскүүхтэрэ дьон эрэнэбит. Кыайылылаах хамаандалар аны сайын ытыллар улуустаағы оҕо ыһыаҕар кыттыһыны ыһыахтара.

О. ПОТАПОВА, оҕо эйгэтин түөлбөтүн завуһа

УГУС ИТЭБЭСТЭР БААЛЛАРА БЭЛИЭТЭННЭ

Бам ийын 27 күнүгэр, улуус дьаһалтатыгар СР Правительствотын 1999 сүл муус устар 3 күнүнээри 10-55 №-дээх Ыйааҕар, улуус дьаһалтатын баһылыгын муус устар 19 күнүнээри 449 №-дээх дьаһалгыр олодуран, бу сүл муус устар 15 күнүттэн, бам ийын 15 күнүгэр диэри улууска ыһтыллыбыт баһаартан сэрэхтээх буолууга месичник түмүгүнэн, улуустаагы комиссия муннаҕа ыһтылынна.

Улууска уоттан сэрэхтээх буолуу месичнигы кэмигэр ыһтыллыбыт бэрэбиэркэлэр түмүктэрин Павлов Ю.А., улууска уоттан сэрэхтээх буолуу туругун туһунан информацияны Зырянов П.А. огордулар.

Улуус дьаһалтатын баһылыгын дьаһалынан месичнигы ыһтылгы Протопопов И.С. председателлээх комиссия тэриллибитэ. Комиссия месичнигы ыһтылыны, комплекснай бэрэбиэркэ былааннарын огорон бигэр-

гэппитэ.

Намнаагы баһаарынай сулууспа месичник кэмигэр 493 объекка бэрэбиэркэни ыһтыт. Ол түмүгэр баһаартан сэрэхтээх буолуу быраабылаларын кэспит 15 киһи 360 солкуобай ыстараапка тардылыннылар.

Үөрэх тэрилтэлэригэр баһаары умурооруу средстволарынан хааччыллыы ирдэбилгэ эппиэттээбэт. Баһаары утары эбэһэтилинэй страховка суох. Оскуолаҕа кирион иннинээри саастаах оҕолор тэрилтэлэригэр огнетушительлэр тиийбэттэр. Баар да буоллактарына урукку ОХП-10 мааркалаах эргэ огнетушительлэр туттуллаллар. Тэрилтэ салайааччылары харчы суоҕар сиһэнэ аныгы бороһуоктаах уонна углекислотнай огнетушительлэри атыыласпатар. Автоматическай баһаарынай сигнализация эмэи итинник туруктаах.

«Быткомбинат» ООО (дир. Степанов Я.В.) объектарыгар баһаары умуроорар

средстволара суохтар. Бу тэрилтэ инженер-электригэ Находкин С.Т. 50 солкуобайга ыстарааптанна.

«Холбос» улуспо Түбэтөөҕү маҕаһыһын объектарыгар баһаары умуроорар средстволара суохтар. Электропроводтар изоляцияларын кээмэйдээһинэ ыһтыллыбатах. Ирдэбилгэ эппиэттээбэт рублинник туттулар. Баһаарынай кириилэс суох. «Холбос» улуспо атын да маҕаһыһынарын туруктара итинтэн ордуга суохтар. Тэрилтэ гараһын сэбиэдиһэеи Габышев И.Н., инженер-электрик Игнатьев Н.М. харчынан ыстарааптаннылар.

Эмэи итинник ыстарааптары «Түбэ» КП механика Куприянов В.П., киһи балыһа инженерэ Павлов В.М. төлүүргэ күһэлинилэр.

Барыһахтар суукканы быһа сытан эмтэнэр учаастактаагы балыһаларыгар Хатырыкка, Модукка, Үөдэйгэ, I Хомустаахха, Партизанга практической тренировкалар ыһтылыннылар. Ол түмүгүнэн баар итэбэстэргэ аах оҕоһулан

киин балыһаҕа түһэрилиннэ.

Итилэр тустарынан иһитиннэриилэргэ этилиннилэр.

Комиссия муннаҕар I Хомустаах нэһилиэгин ЖКХ-тын начальнига Николаева А.П., профилактика инспектора Новгородов А.П., баһаарынай инспекция начальнига Сивцев И.А., комиссия председателэ Протопопов И.С. тыл эттилэр.

Комиссия чилиэннэрэ улууска баар тэрилтэлэр, хаһаайыстыбалар объектары, сорох чааһынайдар дьыһэлэр баһаары утары охсуһуу ирдэбиллэригэр ырааһынан эппиэттээбэттэрин, туһааннаах умуроорар средстволарынан хааччыллылары мөлтөбүн, эбэтэр суоҕун ыйдылар уонна олору туратор дьаһаллары бэлиэтээтилэр. Муннахха ыһтыллан баран кэлбэтэх НПУ, «Холбос» улуспо салайааччылары сэмэллэннилэр. Иһитиннэриилэр уонна көпөһиилэр түмүктэринэн уураах ыһтылынна.

В. СЫРОМЯТНИКОВ

Бам ийын сааскы сайаҕас биһир кунүгэр I Хомустаах нэһилиэгэр «Алексеев супер шоута буолар үһү» - диэн сурах тарғана. Бары: «Бүчча да!» - дэһэллэр. Быйыл дьыл хойутаан, хаарбыт өр да өр турда. Кэтэһинилээх күммүт чугаһаан истэрин аайы дьоннор интэриэстэрэ күһүрэн истэ.

Алексеев Семен Петрович төрөөбүт түүлбэттигэр, дьонугар-сэргэтигэр орто дойдуга олоһор айыы киһитин дьикти ие кыаһын көрдөрөөрү санаамыта сөп даһаны. Улууһун уонна төрөөбүт дойдугун айарталаһааччы дьонун курдаах киһи кыаһынан аатырдар, сураһардар. Семен Петрович Хомустаахтыттан, Намын сириттэн кынаттанан 1972-1976 сылларга Хабаровскайдаагы пединститут физкультурнай салаатын үөрөнөн бүтөрүбүт. Кыра өрлөбүттэн хаһаары, тустууну собулээн дьарыктаммыт буолан уонна биллиилээх тренердэргэ дьарыктанан институтка үөрэммит кэмнэригэр Сибиргэ, Дальнай Востокка, Россияга үрдүк ситиһинилэрдэммит.

1976-1992 сс. профессиональнай үөрэхтээһин салааларыгар үлэһэбит: военрук, физрук, директор, үөрэхтээһин министрствотыгар кылаабынай специалиһынан. Физкультураны уонна спорду пропагандалааһынга, күһү-кыара тийэриинэн үлэһир-хамсыыр киһи эбит. Ол курдук хайыһарынан пробегтар, хайада ыттыһылар, уунан харбааһынар...

1995 сылтан профессионал быһыыгын маарафонскай харбааһынга Россия сүүмэрдэммит хамаандатыгар кирибит. Онтон ыла киһи сөвүмэр кыаһын көрдөөһүнүгэр өйүн-санаатын, дьарыгын уурбута маньык чахчылартан да көстөр: 1996 с. АХШ рекордсмена; 1997 с. Россия рекордсмена (Иркутскай куорат); 1997 с. Россия, аан дойдун рекордсмена (Россия рекордарын кинигэтигэр «Диво-97» кирибит).

Киһи Амур, Обь, Нева, Лена, Миссисипи, Нил өрүстэрин, Байкал, Белатон күөллэри харбаан туораа-

быт, Азовскай, Средиземнай, Кыһыл уода муораларга харбаабыт.

1997 с. Саха сирин делегациятыгар кириээн Хотугу полюска экспедицияҕа сылдыһыт. С.П. Алексеев «Альпс» V общественной бириэмийэтин лауреата, Владика Герман төбөлөөх кыһыл көмүс бриллианнаах медалынан наҕараадаламмыт.

Билигин Россиятаагы киһи научнай-чинчийэр институтка физическай культура уонна экстремальнай быһыыга-майгыга турнамыга, спортка киһи организм тыһыны дьайыһын тулуйууттар идэтигэр.

1997 с. Саха сиригэр аан дойдутаагы маарафонскай харбааһын ассоциациятын директорунан аһаммыт, бу тэрилтэ 8 тас дойдуга кытта холбоһон үлэһир эбит. Бу Семен Петрович олоһун кэрчиктэрин ааттатаалаахха, суруйан аһардаха итинник. Киһи сөвүн курдук Дьонун ситиһи барыта эдэр көлүөнэҕэр холбоһуу буолар дии санаыбын.

Дьэ, кэтэһинилээх күммүт үүннэ. Аһаммыт Эмис күөлүн кытыгыгар дьон бөрү тоһуоруста, массына эгэлгэтэ муһунна. Ортоттан кырдыаһыгар диэри кэлбиттэр, билиэт аһыланар. Аллараа күөлгэ муус үрдүгэр соҕуруу өттүгэр халлаанга көтөр улахан шар тэлэнэн сытар, аттыгар УАЗ массына турар, икки чардаат бөлөһүмүт, таба тириилэрэ сыгаллар. Чардааттар икки ардыларыгар аал уоту оттор холумтан, эһэ тириитэ уонна сцена бөлөһүмүт, ураһа турар. Музыка диэригэр, быһыһыгар бу супершоуну иилээн-сағалаан ыһтар Н.Е. Жирков көпөһирэ иһиллэр.

Дьон лаппа элбээтэ, дьыбар түһүөх курдук буолла, дьэ супершоубут сағаланна.

Кыра угуохтаах Семен Петровичи сценаҕа ыһыран Ф.А. Соловьев киһи туһунан сийили билсининнэрдэ. Олохтоох дьаһалта баһылыга Н.Х. Горохов дьикти түгэнигэ ситиһини бағарда, «Чагда» түүлбэтин салайааччыта Л.Н. Шапапова өйдөбүһүнүк хаартыскалаах альбому туттарда, эмэи ситиһини бағарда. Ол кэннэ фольклорнай студия салайааччытыттан Я.П. Орловаттан уонна «Альге» айар лаборатория алгысчытыттан: «Айыһытың аргыстаһын, Иэйэхситин эгэрдэстин Дом!» - диэн алгыһынан Семен Петрович ойбонго умсан кэбиһтэ.

Дьон сағата иһийэн хаала, бары үһэтэн аллара туох-туох буоларын тыһыммакка кэтэстийлэр. Биһир, икки, үс... мүнүүтэ ааста, нөгүчө ойбон уута долгунурда да, Семен Петрович төбөтө күөрөс гынна, бары үөрэн, уруйдаан хаһытыһа түстүбүт. Аны оһуорунан киэргэтиллибит сундуук иһигэр кириэн, күлүүһүнэн хататтаран ууга уктарда онтон эмэи түргэн үлүгэрдик бөсхөлөнөн таһыста. Бары киһини көрө-көрө: «Бүчча да!», «Маладьыас!», «Харчы да маннаҕа миң кирибэппин!» - диэн күө-дьаа саға быраһса, сөвө-махтайа, хайгытырдуубут.

Семен Петрович супершоу программатыгар Саха сирин циркатын артистара көмөлөстүлэр уонна дьикти түгэни халлаанга көтөр улахан шар көрдөрдө.

Дьэ, ити курдук биһир дойдулаахпыт, хоту дойдуга олоһор С.П. Алексеев киһи дьикти кыаһын көрдөрдө, көрдөрүү даһаны, ол курдук киһи күөстээх санаалаах.

Мин Семен Петровичка үлэтигэр, дьикти дойдугар, күөстээх санаатыгар ситиһини бағарбын. Бағар, киһини баһыһааччы, удуордааччы биһиги ноһиликпититтэн, улууспуттан үүнүү диэн бағар санаам кыһын этэбин.

Туһаара МОСКВИТИНА, I Хомустаах

Чэпчэки атлетикаҕа спорт ветерана, Нам улуһун сборнай хамаандатыгар 25 сүл устата кыттыбыт Семен Михайлович Охлопков биһиринигэр I Хомустаах нэһилиэгэр 10 км дистанцияҕа чэпчэки атлетикаҕа үгэскэ кубулуйбут күрэхтэһии БАЛАҕЫАННАҕА

Сыла-соруға: —Нэһилиэнньэни до-руобай олох сиригэр сыһарыбы.

—Физкультурнай хамсааһын баһын тэрийэччилэрин агитациялааһын уонна пропагандалааһын.

Ыһтыллар сирэ уонна бириэмэтэ: I Хомустаах нэһилиэгэ, «Альге» стадион, бэс ийын 6 күнэ, сарсырда 11 ч.

Кыттыһылаахтар: 1 бөлөх — 18-тан 40-гар диэри саастаахтар.

2 бөлөх — 40-тан 55-гэр диэри саастаахтар.

Күрэхтэһии ороскуотун хамаандалары тэрийэн ыһтар тэрилтэлэр толуйаллар. Кыттааччылар бары паспордаах эбэтэр ону солбуйар докумуоннаах буолуохтаахтар.

Нағараадалааһын: Бары кыһыһылаахтар уонна 1-кы, 2-с бөлөхтөр призердара мэтээллэринэн, дипломнарынэн, бириэстэринэн нағараадаланааллар.

«Приз зрительских симпатий», «Гроза чемпионов», «Самому активному ветерану» диэн анал бириэстэр туттарыллаллар.

Тэрийэр комиссия.

Намское училище социальной реабилитации принимает заявки и реализует емкости для воды объемом 1 куб. м, толщина металла 3 мм по цене 3000 рублей.

Объемные емкости выполняются по заявке. Печь охотничья по цене 1000 рублей.

Телефоны для справок: 21-5-81, 23-9-33, 21-9-17, 21-2-88.

Администрация

«Саха сирин кинолетоһиһа» конкурс туһунан БАЛАҕЫАННА

1. Уопсай балаһыанһа Бу конкурс Саха Республикатын туһунан киһиэ докумуоннарын Государственной-национальной хранилищетынан тэриллэн ыһтыллар.

Балаһыанһа кинодеоматэрийааллары бастайааннай государтвеннай харайыһа биһирин бэрээдэгин быһаарар.

Экспертнай комиссия көрүүтүгэр киллэриллэр матэрийааллар республика олоһун араас өрүттэрин, историческай уонна общественной суолталарын киэҕник көрдөрүүх тустаахтар.

Кинодеоматэрийаалларга ханнык бағарар хроникальнай-документальнай уонна оһһуур киһилэр, фрагменттар, сюжеттар о.д.а. (киноленкалар, араас кээмэйдээх видеокассеталар, лазернай дискэлэр о.д.а.) кириэсэллэр.

Конкурс 4 номинацияҕа ыһтыллар:

1. Саамай эрдэтээҕи киһиэ матэрийааллары (үс миэстэ)

2. Сэдэх событиелар тустарынан (үс миэстэ)

3. Саамай элбэх аһааннаах кинодеоматэрийааллары туттары (үс миэстэ)

4. Оһһууур киһилэр (үс миэстэ).

Конкурс ыһтыллар бөддьөбө 1999 сүл бэс ийын I күнүттэн сэттиннэ I күнүгэр диэри.

Конкурс түмүгүн таһаары 1999 сүл сэттиннэ 11 күнүгэр «Саха сирин кинолетоһиһа» кинофестивальга таһаарыллар уонна кыһыһылаахтар бэлиэтэнэллэр.

2. Конкурс сыла уонна соруға:

Конкурс сүрүн сыалынан профессиональнай уонна любительскэй кинодеоматэрийааллары хомуйуу, киһилэри госкинохранилищеҕа харайыһы буолааллар.

Конкурс соруға:

• эдэр көлүөнэлэр интэриэстэрин тардаларынан уонна республика культурнай нэһилиэстибэтин быһыһаат чааһа буолаһынан кинодеоматэрийааллары олоһо суох оһуоруу, сүтэрини тохтотор инниттан ыһтыллар;

• республика кинолетоһиһын тэрийиһэ Саха сирин общественноһын киһиэ эйгэтин хабар соруктаах;

• СР норуоттарын олоһотуру, историяларын, культураларын кэрэһэлиир сэдэх кинодеоматэрийааллары булар соруктаах;

• кинодеоматэрийааллары аналлаах техникескэй усулбуһууларга харайыһы хааччылыһы.

3. Кинодеоматэрийааллар көрүүһэрэ:

Конкурса ыһтылаллар: аһыһт сүллар кинохроникалара уонна 1999 сыллаагы видеосуғуулар (чахчылар, событиелар, историческай дьоннор, архитектурнай өйдөбүһүнүктэр, айыһа көстүүлэрэ, араас мероприяһилэр о.д.а.).

4. Конкурс кыттыһылаахтара:

Конкурса кыттар бырааһаһтар профессиональнай ону тэһэ любительскэй кинодеоматэрийааллары бас билэр юридическай уонна физическэй сирэйдэр.

5. Госкинохранилище аадырыһа:

677015, г. Якутск, С. Данилова уул., 13, телефоннар 44-88-60, 44-88-61 эбэтэр «Сардаҕа» кинодеотехкиһитэн В.Д. Поповаттан кэлэн ыһтылаһааххытын сөп.

КӨННӨРҮҮ

«Энсиэли» хаһыат 1999 сүл ыам ийын 27 күнүгэр «ИДЬУО иһитиннэрэр» диэн Намнаагы ИДЬУО оперативнай сводкатын бэчээттээһингэ, онуоха гр. Протопопов гараһыттан Хамааттаҕа «Минск» мотоцикл уоруллубутун туһунан аһтыллар. Бу түбэлтэҕэ саастарын ситэ иһик Протопопов Аһаал Захарович, Бурнашев Афанасий Николаевич, Попов Кирилл Степанович сабағалаһан тутулуһулар. Сводка саастарын ситэ иһик Белоусов Игнат, Кудрин Кирилл, Бурнашев Андрей албас аһтыллыбыттар.

Намнаагы ИДЬУО сводкага таһаарыһыбыт албас иһин быраһыты гыннарарга көрдөһөр. Буруйдаахтар дисциплинарнай бэрээдэгинэн таһаарыт сыһаларын иһин сэмэҕэ тардыһыһылар.

«Энсиэли» хаһыат редакциятыттан биһиги сыһабытын көһөрөөрү уонна быраһыты гыннарары таһаарарыгар көрдөһөбүт.

М.М. ПАВЛОВ, Намнаагы ИДЬУО начальнига, милиция подполковнига

БИЛЛЭРИИЛЭР РЕКЛАМА

МУП ФАПК «Нам» принимает от населения мясо говядину, свинину. Цена договорная.

В связи с открытием магазина МУП ФАПК «Нам» в городе Якутске, МУП ФАПК «Нам» приглашает к деловому сотрудничеству крестьянские хозяйства, коммерческие структуры, народных умельцов для реализации товаров, изделий. С условиями сотрудничества обращаться в дирекцию МУП ФАПК «Нам».

Дирекция МУП ФАПК «Нам»

КРАСНОЯРСКИЙ ФИЛИАЛ НПО «АВИЦЕННА» ПРИ АМН УЗБЕКИСТАНА ПРЕДЛАГАЕТ МУМИЕ - БАЛЬЗАМ СРЕДНЕАЗИАТСКИХ ГОР

Применяется при заболеваниях: печени, селезенки, язвенных заболеваниях желудка и 12-перстной кишки, изжоге, переломах, травмах, вывихах, при мужских и женских заболеваниях, тромбофлебите, астме, радикулите, геморрое, парадантозе и т.д.

Высылаются наложенным платежом из расчета:

* 1 грамм - 5 руб.

* 1 упаковка (5 гр.) - 25 руб. (плюс почтовые расходы)

Необходимое количество мумие на 1 курс 10-25 гр. в зависимости от веса тела. Инструкция по применению высылается бесплатно по просьбе заказчика (отдельно можно заказать брошюру).

Обращаться по адресу: Красноярск - 28, а/я 12059, «АВИЦЕННА»

РЕДАКТОРЫ СОЛБ. — Г.К. ЭВЕРСТОВ тел. 21-4-96
ОТДЕЛАР: информация, сурук, төрүт култура — 21496; иллюстрация уонна реклама (секретариат) — 21640; бухгалтерия — 21332; факс — 21332; «НАМ» ТРК — 21632; редакционная издательская система — 21141

Сурукка ааккытын-суолгутун, үлэитин, дьыһит аадырыһын чопчу ыйын. Автор этэрэ мэдди хаһыат санаатыһын биһир буолбат.

Учредитель: Саха Республикатын Правительствота, Нам улууһун дьаһалтатын, СР бэчээт уонна маассабай информацияны көгүлүн көмүскүүр региональной инспекциятыгар регистрацияламмыт нүомөрө — Я0085.

Талыһынна уонна таһыһынна «Энсиэли» хаһыат редакционнай-издательскэй систематыгар. Хаһыат Дьокуускайга «Саха полиграфиздат» НИПК бэчээттэннэ, Орджоникидзе уул. 38. Формата А3. Кээмэйэ 1,0 бэчээт. лис. Индекс — 54889. Тираһа — 2487. Бэчээккэ илии баттанна — 12:00 ч. 31.05.99 с. Сакааһын №-рө — 68